

Sverige: 6,28

Japan: 4,61

Medel i världen: 2,77

Bangladesh: 0,90

Källa: Global Footprint Network 2018

VÅRT EKOLOGISKA FOTAVTRYCK

För att förstå hur jorden påverkas av den livsstil vi väljer kan man använda sig av en liknelse i form av ett fotavtryck. Fotavtrycket visar hur stor landyta som krävs för allt som vi konsumerar i form av mat, resor och prylar ska kunna tillverkas.

Eleverna får i den här övningen möjlighet att göra ställningstagande i förhållande till människors olika livsvillkor och reflektera över vilka kompromisser de själva skulle vara villiga att göra för att minska sitt fotavtryck.

GENOMFÖRANDE

Ni ska idag jobba med något som kallas för ekologiska fotavtryck. Det är ett sätt att visa hur mycket resurser människor i ett visst land förbrukar. Om vi jämför de ekologiska fotavtrycken från olika länder ser vi att det är väldigt stor skillnad i hur mycket resurser människor förbrukar. Med resurser menas allt vi äter och köper, samt våra resor och transporter av varor.

DEL 1: RÄTT LAND TILL RÄTT FOT

Eleverna får varsitt papper med fotavtryck, samt en lista med några länder och storleken på landets ekologiska fotavtryck i siffror. De får i uppgift att rita in landets flagga på rätt fot på sitt blad.

För att göra detta måste de dels mäta foten för att se vilken fot som är störst respektive minst, och dels rangordna länderna efter vilket lands fotavtryck som är störst respektive minst. Därefter ska de rita in rätt flagga på rätt fotavtryck. De får gärna hjälpas åt under övningen, om någon bli klar snabbare än de andra kan eleven hjälpa dem som inte hunnit färdigt.

ÄMNET

GE, MA

MÅL

Målet med övningen är att eleverna reflekterar över vad de kan göra för att minska sitt fotavtryck. Detta syftar till att eleverna utvecklar sin förmåga att värdera val och handlingar i vardagen kopplat till hållbar utveckling.

NI BEHÖVER

- Kopiera upp lika många elevblad som det finns elever.
- Färgkritor eller pennor i flera olika färger för att kunna rita flaggor.
- Tillgång till datorer och internet eller en bok med alla länders flaggor - eleverna ska kunna hitta ländernas flaggor.

GLOBAL HEKTAR

Global hektar, gha/pers, är en enhet som används när det gäller att mäta hur stor del av jordens totala yta som en person ur ett visst land använder. Allt vi konsumerar och all energi som används räknas in. Tittar man på vad en person i ett land använder i form av gha så får man en bra bild av hur den livsstil som människorna i landet har tär på jordens resurser.

DEL 2: VÄRDERINGSÖVNING 4-HÖRN

Förklara att de ska göra en fyra hörn-övning. Det innebär att man svarar på en fråga genom att ställa sig i ett hörn av rummet, det hörn som motsvarar det man svarar på frågan.

Läs upp frågan och de olika svarsalternativen. Deltagna väljer hörn och berättar för någon i samma hörn om vad som fick dem att gå just hit. Står någon ensam går du dit och lyssnar på henne/honom.

Fråga sedan några från varje hörn om hur de tänkt.

Det kan finnas många olika resonemang och det är möjligt att två elever har tolkat frågan olika även om de har samma åsikt. Säg därför till eleverna att det är helt i sin ordning att byta hörn under övningen om man ändrar sig under tiden. Förklara också att det inte finns några rätt eller fel i övningen.

Jag skulle kunna minska mitt ekologiska fotavtryck genom att...

1. *Få färre saker i present*
2. *Cykla och gå så ofta som möjligt, istället för att åka bil*
3. *Sluta slänga mat i skolan och hemma*
4. *Annat svar*

Jag tror att människor i länder som har ett stort fotavtryck...

1. *Inte tänker på att de slösar resurser*
2. *Vet att det är dåligt men kan inte göra något åt det*
3. *Försöker använda mindre resurser så gott det går*
4. *Annat svar*

Ett bra sätt för ett land att minska sitt fotavtryck vore...

1. *Att göra det dyrare att köpa saker*
2. *Att göra det enklare att källsortera*
3. *Att satsa mer på cykelvägar, bussar och spårvagnar*
4. *Annat svar*

Ekologiska fotavtryck...

1. *Är ett bra sätt att visa hur mycket människorna i ett land förbrukar*
2. *Får mig att tänka på hur vi lever i Sverige*
3. *Spelar ingen roll för mig*
4. *Annat svar*

REDOVISNING OCH

DOKUMENTATION

Dokumentera med bilder och foton och dela i klassens blogg.

FACIT TILL ELEVBLAD

Elevbladet har olika stora fotavtryck att fylla i med rätt flagga. Ovan är facit till uppgiften. Fotavtryckens areor är ungefärliga. Eleverna behöver bara mäta fotavtrycken och sortera dem i rätt storleksordning efter måttet mellan häl och tå.

Utdrag ut läroplan LGR22

ÖVERGRIPANDE KUNSKAPSMÅL

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola:

- kan använda kunskaper från de naturvetenskapliga, tekniska, samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska kunskapsområdena för vidare studier, i samhällsliv och vardagsliv,
- kan använda sig av matematiskt tänkande för

vidare studier och i vardagslivet,

- har fått kunskaper om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling,
- har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.

BETYGSGRUNDANDE FÖRMÅGOR

Övningen ger eleven förutsättning att utveckla:

- förmåga att använda biologi/fysik/kemi för att granska information, kommunicera och ta ställning i frågor som rör miljö och hälsa/energi, teknik och miljö (BI/FY/KE),
- kunskaper om miljö- och utvecklingsfrågor utifrån ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv på hållbar utveckling (GE),
- förmågan att värdera val och handlingar som förekommer i ett hem utifrån hur de påverkar

hälsa, ekonomi och miljö (HKK),

- förmågan att formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier (MA),
- förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor (SH).

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesinnehåll som tas upp i övningen:

BI: Människans beroende av och påverkan på naturen med koppling till naturbruk, hållbar utveckling och ekosystemtjänster. Naturen som resurs och vårt ansvar när vi nyttjar den.

GE: Hur val och prioriteringar på individ- och samhällsnivå kan påverka miljön och främja hållbar utveckling.

Några grundläggande orsaker till och konsekvenser av fattigdom och ohälsa, till exempel bristande till

gång till utbildning, hälsovård och vatten. Arbeta för att förbättra människors levnadsvillkor, till exempel genom Förenta Nationerna (FN).

HKK: Resurshushållning av livsmedel och andra förbrukningsvaror i hemmet. Återvinning i hemmet och i närområdet och hur den fungerar.

Nedan kan du se vilka av de Globala målen övningen kopplar till.

